

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Zavrtálkové a soudců JUDr. Evy Placzkové a JUDr. Martina Putíka, Ph.D. ve věci

žalobců: a) **Mgr. Jegor Z.**, narozený dne xxx
b) **Vitaliy Z.**, narozený dne xxx
c) **Galyna G.**, narozená dne xxx
všichni bytem xxx
všichni zastoupeni advokátkou JUDr. Janou Kašpárkovou
sídlem Horní lán 1328/6, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **statutární město Olomouc**, IČO 00299308
doručovací adresa: Horní náměstí 583, 779 00 Olomouc
zastoupené advokátem JUDr. Petrem Ritterem
sídlem Riegrova 376/12, 779 00 Olomouc

o náhradu za omezení vlastnického práva

k odvolání žalobců a žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 3. 2013, č. j. 21 C 342/2012-370

takto:

I. Rozsudek okresního soudu v napadené části o věci samé, tj. v odstavcích II., III. a IV. výroku, se mění tak, že **žalovaný je povinen** ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku **zaplatit:**

a) žalobci - částku **127.728 Kč se 7,50 % úrokem** z prodlení z téže částky od 23. 11. 2012 do zaplacení a

- úrok z prodlení ve výši **0,45 %** z částky 33.706 Kč od 23. 11. 2012 do zaplacení,

b) žalobci - částku **129.456 Kč se 7,50 % úrokem** z prodlení z téže částky od 23. 11. 2012 do zaplacení a

- úrok z prodlení ve výši **0,45 %** z částky 34.162 Kč od 23. 11. 2012 do zaplacení,

c) žalobkyni - částku **171.504 Kč se 7,50 % úrokem** z prodlení z téže částky od 23. 11. 2012 do zaplacení a

- úrok z prodlení ve výši **0,45 %** z částky 45.258 Kč od 23. 11. 2012 do zaplacení.

II. Ve zbývající napadené části o věci samé rozsudek okresního soudu v odstavcích II., III. a IV. výroku **se potvrzuje.**

III. Žalovaný je povinen zaplatit na náhradě nákladů prvostupňového řízení

- a) žalobci částku **6.564 Kč**,

- b) žalobci částku **6.277 Kč**,

- c) žalobkyni částku **7.040 Kč**, každému z nich k rukám jejich advokátky, ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žalovaný je povinen zaplatit na náhradě nákladů odvolacího řízení

- a) žalobci částku **9.984 Kč**,

- b) žalobci částku **3.525 Kč**,

- c) žalobkyni částku **3.664 Kč**, každému z nich k rukám jejich advokátky, ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Olomouci

   - výrokem rozsudku v odst. I. konstatoval, že došlo k porušení základního práva žalobců podle článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod,
   - výrokem rozsudku v odst. II. zamítl žalobu o povinnost žalovaného zaplatit a) žalobci částku 404.218,82 Kč s příslušenstvím,
   - výrokem rozsudku v odst. III. zamítl žalobu o povinnost žalovaného zaplatit b) žalobci částku 408.334,52 Kč s příslušenstvím,
   - výrokem rozsudku v odst. IV. zamítl žalobu o povinnost žalovaného zaplatit c) žalobkyni částku 508.483,24 Kč s příslušenstvím,
   - výrokem rozsudku v odst. V. žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

2. Proti rozsudku podali včasné odvolání všichni žalobci a žalovaný. Odvolání **žalobců** směřovalo proti výrokům rozsudku v odst. II., III., IV. a V. výroku a žalobci odvoláním usilovali o změnu rozsudku v napadených výrocích tak, že žalobě bude v plném rozsahu vyhověno a žalobcům proti žalovanému přiznána náhrada nákladů řízení. Okresnímu soudu vytkli nesprávné označení Úmluvy o ochraně lidských práv a **základních** svobod, nekonzistenci provedených důkazů, skutkových závěrů a právního hodnocení nároků uplatněných žalobou s poukazem na existenci dvou variant územního plánu, skutečnost, že okresní soud připustil nová skutková tvrzení po koncentraci věci a zejména nesprávné právní posouzení věci, neboť okresní soud se nevypořádal s celou argumentací žalobců, nesprávně aplikoval závěry z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP), Ústavního soudu a obou Nejvyšších soudů ČR. Okresní soud v textu svého rozsudku nezmínil článek 11 odst. 4 Listiny. Přezkoumat nelze, z jakého právního důvodu okresní soud shledal relevantní ve věci náhrady za omezení vlastnických práv, způsob a okamžik nabytí

vlastnického práva žalobci. Okresní soud nesprávně posoudil některé okolnosti nesprávného úředního postupu včetně nemajetkové újmy tímto postupem způsobené.

3. Odvolání **žalovaného** směřovalo proti výrokům rozsudku v odst. I. a V. Odvoláním žalovaný usiloval o změnu těchto výroků tak, že okresní soud konstatuje, že nedošlo k porušení základního práva žalobců podle článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a změní nákladový výrok rozsudku a žalobcům uloží povinnost k náhradě nákladů řízení žalovanému. V odůvodnění odvolání žalovaný tvrdil, že územním plánem v roce 2001 došlo k omezení vlastnického práva žalobců v souladu se zákonem a ve veřejném zájmu. Územní plán nebyl realizován pro nedostatek finančních prostředků a termín jeho realizace v uvedeném rozsahu zatím není stanoven. Podle žalovaného nejde o nesprávný úřední postup podle § 22 zákona č. 82/98 Sb. ani v podobě nečinnosti úřadu. Žalobci nabyli pozemky do vlastnictví v roce 2005 v situaci, kdy si byli vědomi, že pozemky jsou dotčeny záměrem výstavby komunikace podle územního plánu, resp. jeho změny v roce 2001. Až do roku 2008 žalobci s pozemky žádný záměr neprojevili. Žalovaný jednal opakovaně se žalobci o možnosti směny jejich pozemků za pozemky ve vlastnictví žalovaného a ke shodě mezi účastníky nedošlo pro nesouhlas žalobců se směnou pozemků bez finančního vypořádání. Stavebním záměrem podle územního plánu nejsou pozemky žalobců znehodnoceny. Na části pozemku parc. č. xxx je výstavba rodinného domu možná. Na pozemcích parc. č. xxx a xxx není výstavba rodinných domů možná, není však vyloučeno, aby byly pozemky využity jinak.

4. O odvolání žalobců a žalovaného rozhodl Krajský soud v Ostravě v pořadí **1. rozsudkem** ze dne 25. 10. 2013, č. j. **56 Co 277/2013-436,** kterým

   I. **změnil** rozsudek okresního soudu v odst. I. výroku a konstatoval, že nedošlo k porušení základního práva žalobců,

   II. rozsudek okresního soudu v zamítavých výrocích v odst. II., III. a IV. **potvrdil,**

   III. žalobce zavázal k náhradě nákladů prvostupňového řízení žalovanému k rukám jeho advokáta, a) žalobce v částce 31.025 Kč, b) žalobce v částce 31.025 Kč a c) žalobkyni v částce 39.009 Kč,

   IV. žalobce zavázal k náhradě nákladů odvolacího řízení žalovanému k rukám jeho advokáta, a) žalobce v částce 10.935 Kč, b) žalobce v částce 10.935 Kč a c) žalobkyni v částce 13.748 Kč.

5. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě **zrušil** Nejvyšší soud České republiky **rozsudkem** ze dne 26. 4. 2016, **č. j. 22 Cdo 1425/2014-553,** v odst. II. výroku, kterým byl potvrzen rozsudek okresního soudu v zamítavých výrocích rozsudku okresního soudu v odst. II., III. a IV., a to **vyjma části, kterou došlo k zamítnutí žaloby o částku 100.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z téže částky ve vztahu ke každému žalobci,** a v obou závislých nákladových výrocích. Nejvyšší soud v odůvodnění rozsudku konstatoval, že žalobci nespatřují újmu v samotném vydání či změně územního plánu, nýbrž v omezení jejich vlastnického práva k pozemkům z toho důvodu, že podle územního plánu má přes pozemky vést komunikace, která je stavbou veřejně prospěšnou. V důsledku toho mohlo dojít k vyvlastnění pozemků, přičemž žalovaný odmítl přistoupit na směnu pozemků a vytvořil svým jednáním stav dlouhodobé nejistoty na straně žalobců. Z judikatury Ústavního soudu ČR a Evropského soudu pro lidská práva plyne, že nárok za omezení vlastnického práva nevzniká v případě jakéhokoliv omezení, nýbrž jen v případě, kdy omezení dosáhne takové intenzity, že je zasažena samotná podstata vlastnictví (viz odkaz na rozsudky sp. zn. 22 Cdo 367/2012, 22 Cdo 3188/2012, 22 Cdo 3877/2012). Územní plán stanoví toliko rámec pro využití území, nestanoví však přesný časový harmonogram, v němž musí dojít k realizaci v budoucnu územním plánem předpokládaného záměru. To se týká rovněž staveb veřejně prospěšného charakteru, které mohou vést k vyvlastnění pozemků. Zanesení veřejné prospěšné stavby do územního plánu by mělo být pro stavebníka impulsem, aby začal záměr v přiměřené časové době realizovat nebo od něj upustil, neboť plánovaná existence veřejně prospěšné stavby zpravidla vede

k omezení vlastnických oprávnění vlastníka dotčeného pozemku a stanoví jej tak do nejistého postavení z hlediska realizace veřejné prospěšné stavby. **Vlastník pozemku předpokládá, že k realizaci záměru dojde v přiměřené časové době a za omezení či vyvlastnění vlastnického práva obdrží adekvátní náhradu v podobě adekvátní finanční kompenzace nebo v podobě výměny pozemků. Pokud v časově přiměřené době nedojde k realizaci stavby, k vyvlastňovacímu řízení či k dohodě, stává se postavení vlastníka dlouhodobě nejistým, neboť jakákoliv stavební činnost je riziková a hodnota pozemků v důsledku rizika vyvlastnění zpravidla nižší. Dlouhodobý stav, kdy vlastník pozemku je omezen ve vlastnickém právu bez jakékoliv náhrady, s přihlédnutím k okolnostem individuálního případu může vést k přiznání náhrady za omezení vlastnického práva na základě přímé aplikace článku 11 odst. 4 Listiny.** Úkolem soudu je posoudit, zda konkrétní okolnosti daného případu nasvědčují tomu, že vlastník pozemku je ve vlastnickém právu omezen nad spravedlivou míru a po nepřiměřenou dobu. **Stanovení přiměřené náhrady za omezení vlastnického práva je otázkou právní, nikoli skutkovou, kterou by měl posuzovat znalec ve znaleckém posudku. Náhrada za omezení vlastnického práva má být stanovena úvahou soudu, která zohlední všechny konkrétní okolnosti případu, zejména hodnotu pozemku obdobného druhu a charakteru, intenzitu omezení vlastnického práva (jak velká část pozemku je omezením zasažena), jaká vlastnická oprávnění vlastníků pozemků reálně zůstala, délka trvání omezení, postoj a přístup stavebníka k omezení, okamžik nabytí vlastnického práva vlastníkem** (viz rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 3012/12, 22 Cdo 367/2012). Není možné souhlasit se závěry krajského soudu, že žalobcům za omezení jejich vlastnického práva ničeho nenáleží. Soudy obou stupňů nepřihlédly k jednání žalovaného, který v rozhodném období o pozemky žalobců nejevil významnější zájem a k realizaci výstavby veřejně prospěšné komunikace nepřistoupil. V další fázi řízení soudy znovu na základě zjištěného skutkového stavu řádně posoudí, zda došlo k nepřiměřenému omezení vlastnického práva žalobců, za něž měla být žalobcům poskytnuta náhrada, zda a na kolik byli v obvyklém užívání pozemků omezeni, a pokud dospějí k závěru, že tomu tak skutečně je, stanoví **patřičnou náhradu**, která zohlední všechny konkrétní okolnosti případu, ty které hovoří ve prospěch žalobců i ty, které hovoří v jejich neprospěch. Ve vztahu k nároku na náhradu nemajetkové újmy dovolací soud dovolání žalobců neshledal přípustným.

6. V pořadí **2. rozsudkem** ze dne 9. 11. 2017, **č. j. 56 Co 277/2013-713** rozhodl krajský soud znovu o odvolání žalobců a žalovaného tak, že rozsudek okresního soudu

   I. v odst. II., III. a IV. výroku **zčásti změnil** a žalovaného zavázal k zaplacení částek **33.706 Kč a) žalobci, 34.162 Kč b) žalobci** a **45.258 Kč c) žalobkyni**, všechny 3 částky **se 7,05% úrokem z prodlení** z těchto částek od 23. 11. 2012 do zaplacení ve 3denní lhůtě od právní moci rozsudku a

   II. ve zbývajícím rozsahu rozsudek okresního soudu v zamítavých výrocích v odst. II., III. a IV. **potvrdil.** Krajský soud dále znovu rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, že žalovanému uložil povinnost k náhradě nákladů za řízení před okresním soudem a) žalobci v částce 15.210 Kč, b) žalobci v částce 15.420 Kč a c) žalobkyni v částce 20.420 Kč a na náhradě odvolacího řízení a) žalobci částku 45.228 Kč, b) žalobci částku 45.748 Kč a c) žalobkyni částku 54.155 Kč. Všechny účastníky zavázal k náhradě nákladů státu na účet Krajského soudu v Ostravě, žalovaného v částce 411 Kč, a) žalobce v částce 985 Kč, b) žalobce v částce 998 Kč a c) žalobkyni v částce 1.321 Kč (výroky v odst. III., IV., V.).

7. Nejvyšší soud České republiky **rozsudkem** ze dne 30. 8. 2018, **č. j. 22 Cdo 1651/2018-796 zrušil** v pořadí 2. rozsudek krajského soudu v odst. II., III., IV. a V. výroku a rozhodl o vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení. Dovolání žalovaného proti výroku rozsudku krajského soudu v odst. I. o věci samé a závislým nákladovým výrokům jako nepřípustné odmítl. Nejvyšší soud v odůvodnění kasačního rozsudku vytkl nesprávný postup při dokazování znaleckým posudkem Ing. Závodského a Ing. Kořenka a zejména skutečnost, že krajský soud znalce nevyslechl, ačkoli žalobci výslech znalce Ing. Závodského navrhli. Vytkl dále krajskému soudu, že při stanovení úroku

z prodlení vycházel z nesprávné repo sazby platné pro poslední den kalendářního pololetí předcházejícího kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení, tj. k datu 30. 6. 2012, která činila **0,5 %**, nikoliv 0,05 %. Upřesnil závěry krajského soudu, pokud jde o dobu trvání omezení vlastnického práva žalobců, kterou lze již považovat za dobu nepřiměřenou. Krajský soud totiž uzavřel, že po uplynutí 10 let trvajícího omezení vlastnického práva lze uvažovat o nepřiměřeném rozsahu tohoto omezení. Z nesporných skutkových zjištění lze dovodit, že omezení dané územním plánem ve vztahu k pozemkům žalobců je datováno rokem 2001, ale žalobci se stali vlastníky pozemků v roce 2005. Doba 10 let omezení vlastnického práva žalobců zahrnuje rovněž omezení právních předchůdců žalobců. Dovolací soud se neztotožnil se závěrem, že omezení vlastnického práva jako nepřiměřené lze zvažovat až po uplynutí 10 let od schválení územního plánu. Územní plán stanoví pouze rámec pro využití území a nestanoví přesný časový harmonogram, v němž má k realizaci předpokládaného záměru dojít. Zanesení veřejně prospěšné stavby do územního plánu by mělo být však pro stavebníka impulsem, aby začal záměr realizovat v přiměřené časové době, nebo od něj upustil. Plánovaná existence veřejně prospěšné stavby zpravidla vede k omezení vlastnických práv vlastníka pozemků a staví jej tak do nejistého postavení. Vlastník pozemku totiž předpokládá, že k realizaci záměru dojde v přiměřené časové době a za omezení či vyvlastnění vlastnického práva obdrží adekvátní náhradu zpravidla v podobě finanční náhrady či výměny pozemků dotčených veřejně prospěšnou stavbou. **V období, za které žalobci požadují náhradu za omezení jejich vlastnického práva (rok 2009 a následující) se již jednalo o omezení, které po vlastníku spravedlivě nelze požadovat. Při délce tohoto omezení počínajícího rokem 2001 nelze po žalobcích spravedlivě požadovat, aby toto omezení strpěli bez náhrady, jestliže od počátku doby, za kterou se náhrady domáhají, omezení trvalo již téměř 10 let bez reálného směřování k definitivnímu vyřešení vzniklé situace.** Doba téměř 10 let počínající rokem 2001 nepochybně není přiměřenou i z toho hlediska, že k realizaci záměru předpokládaného územním plánem v této době vůbec nedošlo. **Jestliže žalovaný nepřistoupil ani na navrženou směnu pozemků, je zřejmé, že na straně žalobců se jednalo o podstatné zhoršení majetkoprávní pozice.** Pokud jde o výši náhrady, musí soud vyjít z důkazů provedených v řízení a soudem nastíněný myšlenkový postup musí odpovídat obecným zásadám logiky i přesvědčivosti. Pro určení výše nároku jsou podkladem pro úvahu soudu skutečnosti, které vycházejí ze souvislostí posuzovaného případu a umožňují určité kvantitativní závěry. Žalobci uplatnili požadavek na náhradu ve výši 5 % z obvyklé ceny pozemků za jimi vymezené časové období, krajský soud žalobcům přiznal toliko 1 % a vzal za základ náhrady zjištěnou cenu pozemků. Dovolací soud zastává názor, že **odpovídající procentuální zohlednění bude možné učinit odvolacím soudem až poté, kdy bude zjištěna cena pozemků, která je mezi účastníky dosud sporná a při zohlednění závazného právního názoru dovolacího soudu, že žalobcům náleží náhrada za celé jimi uplatněné období.** Teprve poté bude možné opětovně posoudit, zda odpovídající výši náhrady v celkovém rozsahu je možno spojit s procentuální úvahou odvolacího soudu (1 %), dovolatelů (5 %) či procenty pohybujícími se mezi uvedenými hranicemi. V té souvislosti lze **jako jedno z hledisek zohlednit i částku, za kterou nakonec došlo k prodeji pozemků, byť samotný prodej neznamená pozbytí nároku za omezení vlastnického práva v době, kdy žalobci byli vlastníky pozemků.**

8. Po vydání v pořadí 2. kasačního rozsudku NS ČR č. j. 22 Cdo 1651/2018-796 **předmětem přezkumu ve stádiu odvolacího řízení**, je pouze **nárok všech 3 žalobců na náhradu za omezení jejich vlastnických práv, a to v rozsahu**:

   - ve vztahu k **a) žalobci částka 270.512,82 Kč s přísl.** (původně uplatněná částka 304.218,82 Kč s přísl., rozsudkem KS v Ostravě č. j. 56 Co 277/2013-713 byla a) žalobci pravomocně přiznána částka **33.706 Kč se 7,05% úrokem z prodlení** z téže částky od 23. 11. 2012 do zaplacení),

   - ve vztahu k **b) žalobci částka 274.152,53 Kč s přísl.** (původně uplatněná částka 308.314,53 Kč s přísl., rozsudkem KS č. j. 56 Co 277/2013-713 b) žalobci pravomocně přiznána částka **34.162 Kč se 7,05% úrokem z prodlení** od 23. 11. 2012 do zaplacení),

- ve vztahu k **c) žalobkyni částka 363.225,24 Kč s přísl.** (původně uplatněná částka 408.483,24 Kč s přísl., rozsudkem KS č. j. 56 Co 277/2013-713 pravomocně přiznána částka **45.258 Kč se 7,05% úrokem z prodlení** od 23. 11. 2012 do zaplacení).

9. Krajský soud vycházel z části ze skutkových zjištění okresního soudu a zčásti ze skutkových zjištění doplněných v odvolacím řízení o tom, že původním vlastníkem pozemků parc. č. xxx – zahrada, xxx – zahrada a xxx – zahrada v katastr. území Slavonín, okres Olomouc, byla obchodní společnost **V.I.G.- PRESS s. r. o.** na základě kupních smluv uzavřených dne 21. 6. 1995. Společníkem obchodní společnosti od data jejího zápisu do obchodního rejstříku byla **c) žalobkyně** a dále **Volodymyr G**. Společnost byla zrušena likvidací k datu 23. 6. 2005. Kupní smlouvou ze dne 11. 11. 2005 převedla obchodní společnost zastoupená c) žalobkyní v postavení jednatelky a později likvidátorky společnosti vlastnictví k pozemku **parc. č. xxx na a) žalobce** za kupní cenu 547.000 Kč, k pozemku **parc. č. xxx na b) žalobce** za kupní cenu 540.000 Kč a k pozemku **parc. č. xxx** za kupní cenu 1.400.000 Kč na svou osobu. a) a b) žalobci převedli vlastnictví ke svým pozemkům **kupní smlouvou ze dne 14. 12. 2016** s právními účinky zápisu do katastru nemovitostí k datu 19. 12. 2016 na obchodní společnost Nemovitosti a Obchod s. r. o., **a) žalobce** za kupní cenu **2.781.632 Kč, b) žalobce** za kupní cenu **2.819.264 Kč.** K datu 29. 5. 1996 vydal Úřad města Olomouc, stavební úřad souhlas k trvalému odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu za účelem výstavby rodinných domků na pozemcích parc. č. xxx, xxx a xxx a dne 29. 8. 1996 územní rozhodnutí o umístění novostavby rodinných domků na stejných pozemcích, a to k žádosti původního vlastníka – společnosti V.I.G. – PRESS s. r. o. Změnou územního plánu statutárního města Olomouc, (původně z roku 1998), datovanou 13. 12. 2001 bylo rozhodnuto, že plánovaná veřejně prospěšná stavba veřejné komunikace Brněnská – Hraniční – Jeremiášova se dotkne pozemků dříve ve vlastnictví obchodní společnosti V.I.G. – PRESS s. r. o. parc. č. xxx, xxx a xxx. V roce 2008 c) žalobkyně a a) a b) žalobci dne 12. 12. 2011 požádali žalovaného o směnu dotčených pozemků za jiné pozemky ve vlastnictví žalovaného v souvislosti s plánovanou výstavbou veřejné komunikace dle změny územního plánu z roku 2001. Žalovaný na směnu přistoupil s podmínkou, že nedojde k žádné další finanční kompenzaci v případě rozdílu ve výměrách či v hodnotě směňovaných pozemků. Žalobci na tuto možnost nepřistoupili. Do data podání žaloby – **6. 11. 2012** ani následně za celé žalované období – **11/2009 – 10/2012** nedošlo k realizaci stavby veřejné komunikace či ke změně územního plánu, která by měla za následek ukončení omezení vlastnického práva žalobců dotčeného plánovanou stavbou veřejné komunikace.

10. V novém odvolacím řízení krajský soud především doplnil dokazování **doplňkem znaleckého posudku znalce Ing. Roberta Závodského** v písemné podobě a **ústním výslechem znalce** u jednání dne 21. 1. 2020. Z nich a ze v pořadí 1. znaleckého posudku téhož znalce ze dne 10.1.2017 zjistil:

    Znalec v pořadí 1. znaleckým posudkem ze dne 10. 1. 2017 měl určit obvyklou cenu pozemků žalobců s předpokladem, že

    - nejsou dotčeny plánovanou výstavbou veřejně prospěšné komunikace a
    - dle faktického stavu s přihlédnutím k plánované veřejně prospěšné stavbě.

    Znalec při popisu pozemků uvedl, že k pozemkům vede příjezdová nezpevněná cesta. Konstatoval, že úřední cena pozemků dle cenové mapy v letech 2009-2010 v částce 290 Kč/m² nerespektuje obvyklé ceny stavebních pozemků pro bytovou výstavbu na území města Olomouce. Obvyklá cena obdobných pozemků na ulici xxx, k. ú. Slavonín dle cenové mapy se rovnala v roce 2010 – 2012 částce 1.610 Kč/m², v roce 2012 – 2013 částce 2.400 Kč/m². Znalec vyjádřil nesouhlas s obvyklou cenou v částce 1.500 Kč/m² určenou znaleckým posudkem č. 2881/97/2012 znalce Ing. Šímy s výtkou, že tento znalec nepoužil dostatek srovnávacích nemovitostí. Vyjádřil souhlas s obvyklou cenou 2.400 Kč/m² jako cenou stavebních pozemků v lokalitě Olomouc – Slavonín určenou znaleckým posudkem znalce Ing. Kořenka v roce 2012 s tím, že lokalita na ulici Hraniční je méně

atraktivní než lokalita Zahrady a k pozemkům žalobců vede relativně úzká nezpevněná cesta. Obvyklou cenu pozemků žalobců určil částkou

1.600 Kč/m² - rok 2009,

1.700 Kč/m² - rok 2010,

1.800 Kč/m² - rok 2011,

2.000 Kč/m² - rok 2012.

V písemném doplňku ke znaleckému posudku ze dne 26. 11. 2019 znalec své dřívější závěry zčásti revidoval s přihlédnutím k částkám, za něž a) a b) žalobci své pozemky parc. č. xxx a xxx v roce 2016 prodali. Znalec vzal v úvahu kupní cenu, za kterou v listopadu roku 2005 žalobci pozemky nabyli do vlastnictví cca 600 Kč/m² ve skutečnosti

- parc. č. xxx o výměře 887 m² za částku 547.000 Kč, tj. 617 Kč/m² po zaokrouhlení,
- p. č. xxx o výměře 899 m² - za částku 540.000 Kč, tj. 601 Kč/m² po zaokrouhlení,
- p. č. xxx o výměře 2.265 m² - za částku 1.400.000 Kč, tj. 618 Kč/m² po zaokrouhlení. Znalec vzal dále v úvahu kupní cenu, za kterou a) a b) žalobci své pozemky prodali:
- a) žalobce pozemek **parc. č. xxx** za kupní cenu **2.761.632 Kč**, tj. částka **3.113,5/m²**,
- b) žalobce pozemek **parc. č. xxx** za kupní cenu **2.819.264 Kč**, tj. částka **3.136 Kč/m²** (viz kupní smlouva ze dne 14. 12. 2016 s právními účinky vkladu k datu 19. 12. 2016, č. l. 647 – 648).

Znalec pro stanovení obvyklé ceny s průběžným nárůstem v letech 2009-2012 vycházel z HB indexu průměrných cen pro celou ČR a lineární křivky pro vývoj cen a dospěl k obvyklým cenám v částce **1.500 Kč/m²** v roce 2009, **1.750 Kč/m²** v roce 2010, **2.000 Kč/m²** v roce 2011. Ústní výpovědí u jednání dne 21. 2. 2020 znalec doplnil a revidoval závěry svých posudků tak, že pozemky žalobců se nacházejí v méně atraktivní lokalitě ve srovnání s pozemky v lokalitě Zahrady a k pozemkům žalobců vede nezpevněná úzká příjezdová cesta. Obvyklou cenu pozemků v rozhodném období znalec **upřesnil** tak, že vyjádřil **cenové rozpětí obvyklé ceny** částkami

- **1.500 – 1.600 Kč/m² v roce 2009,**
- **1.600 – 1.800 Kč/m² v roce 2010,**
- **1.800 – 2.000 Kč/m² v roce 2011,**
- **2.000 – 2.200 Kč/m² v roce 2012**.

Takto určená výsledná cena se blíží závěrům znalce Ing. Kořenka ve znaleckém posudku č. 166-35/2012 (znalecký posudek byl předložen a) žalobcem), v němž znalec Ing. Kořenek určil obvyklou cenu pozemků žalobců **k datu 19. 12. 2012 částkou 2.400 Kč/m²**. Rozdíl v ceně pozemků za období roku 2012 ve srovnání s cenou určenou znalcem Ing. Kořenkem, znalec Ing. Závodský odůvodnil **použitím nižšího koeficientu (0,95) z důvodu menší atraktivity lokality a horší příjezdové cesty**. Srovnávací pozemky použité znalcem Ing. Kořenkem ve znaleckém posudku v roce 2012 se nacházely v lepší lokalitě v části Slavonín. Znalec Ing. Závodský při vypracování v pořadí 1. posudku použil srovnávací metodu s cenovou mapou, ve 2. posudku vzal v úvahu rozdíl pořizovacích cen pozemků v době jejich koupě žalobci v roce 2005 a kupní cenu pozemků, za kterou a) a b) žalobci své pozemky prodali v roce 2016. Údaje čerpané z cenových indexů pro Olomoucký kraj za období let 2005 – 2016 by závěry znalce neovlivnily. Na cenovém rozpětí znalec setrval a připustil pochybení, pokud stejné cenové rozpětí nevyjádřil již v písemném znaleckém posudku ze dne 26. 11. 2019. Ke znaleckému posudku znalce Ing. Šímy znalec uvedl, že znalec použil nízký redukční koeficient 0,5 bez zdůvodnění a tomu odpovídá cena 1 m² za pozemky žalobců v částce 1.500 Kč.

11. Krajský soud dále zopakoval důkaz znaleckými posudky **Ing. Šímy** ze dne 7. 3. 2012 a **Ing. Kořenka** ze dne 7. 1. 2012, z nichž zjistil:

    Znalec Ing. Šíma ve znaleckém posudku ze dne 7. 3. 2012, **č. 2881-97/2012** na základě zadání žalovaného určil toliko **cenu podle tehdy platného cenového předpisu** pozemků **parc. č. xxx** a **xxx**, a to částkami:

    pozemku parc. č. **xxx** částkou 366.341,90 Kč, tj. částka 407,50 Kč/m²,

    pozemku parc. č. **xxx** částkou 293.986,10 Kč, tj. 331,40 Kč/m².

    Znaleckým posudkem ze dne 7. 3. 2012 **č. 2881-97/2012** (č. l. 257 a násl.) stejný znalec určil **obvyklou cenu** pozemků částkou:

    parc. **č. xxx** – 1.330.000 Kč, tj. 1.499,4 Kč/m²,

    parc. č. **xxx** – 1.350.000 Kč, tj. 1.501,7 Kč/m².

    Znalec podle zadání žalovaného určil obvyklou cenu pouze u těchto 2 pozemků (nesprávně uveden pozemek parc. č. xxx namísto xxx). Při určení obvyklé ceny znalec vzal v úvahu srovnávací stavební pozemky na ulici Hněvotínské a Na Tankovém Vrchu v ceně za m² 3.000 Kč (včetně provize a právních služeb). K použití nízkého koeficientu 0,5 %, kterým pak dospěl k ceně pozemků a), b) žalobců v částce o ½ nižší, znalec vysvětlení nepodal.

12. Ze znaleckého posudku znalce **Ing. Kořenka č. 166-35/2012** ze dne 19. 12. 2012 krajský soud zjistil, že znalec na základě zadání a) žalobce určil **obvyklou cenu všech 3 pozemků** žalobců **k datu vyhotovení znaleckého posudku** porovnávacím způsobem a vycházel z nabídky prodeje pozemků určených k bydlení, tj.

    1. pozemku o rozloze 597 m² v katastr. území Slavonín, ulice Jižní za cenu 1.460.000 Kč, tj. **2.446 Kč/m²,**

    2. pozemku o výměře 1.250 m² v katastr. území Povel, ulice Slavonínská určeného ke stavbě rodinného domu za cenu **2.400 Kč/m²,**

    3. pozemku v katastr. území Slavonín o výměře 1.111 m² (spoluvlastnický podíl ½ z pozemku o výměře 2225 m²) určeného k výstavbě 2 rodinných domů za cenu 2.777.500 Kč, tj. **2.500 Kč/m².** Znalec určil cenu pozemků žalobců **k datu 19. 12. 2012 částkou 2.400 Kč/m²**.

13. Další důkazy navržené žalobci, tj. důkaz revizním znaleckým posudkem či vyjádřením znalce Ing. Josefa Podstavka, Ph.D. ze dne 2. 2. 2020, jehož obsahem je hodnocení znaleckých posudků znalce Ing. Roberta Závodského, odvolací soud neprovedl. Stanovení výše přiměřené náhrady za omezení vlastnického práva žalobců je otázkou právní nikoliv skutkovou, kterou by měl posuzovat znalec (viz odůvodnění v pořadí 1. kasačního rozsudku NS ČR, sp. zn. 22 Cdo 1425/2014). Náhrada za omezení vlastnického práva má být stanovena úvahou soudu, která zohlední všechny konkrétní okolnosti případu. Odvolací soud dovodil, že všechny potřebné podklady pro určení přiměřené náhrady za omezení vlastnického práva jsou obsaženy ve znaleckých posudcích znalců Ing. Kořenka a Ing. Závodského. S odkazem na závěry NS ČR publikované v kasačních rozsudcích ze dne 26. 4. 2016, č. j. 22 Cdo 1425/2014-553 a ze dne 30. 8. 2018, č. j. 22 Cdo 1651/2018-796, jimiž je odvolací soud vázán, lze uzavřít, že **žalobcům náleží přiměřená náhrada v penězích za omezení vlastnického práva žalobců za celé žalované období,** tj. **od 1. 11. 2009 do 31. 10. 2012**.

    Podle ústavního zákona č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje **Listina základních práv a svobod, článku 11, odst. 1,** každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědictví se zaručuje.

Podle **článku 11 odst. 4 Listiny,** vyvlastnění nebo **nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu**.

Při stanovení **výše náhrady** přiměřené délce doby, po kterou trvalo omezení vlastnického práva žalobců a rozsahu tohoto omezení, vzal odvolací soud v úvahu:

a) hodnotu pozemků obdobného druhu; dle přílohy ke znaleckému posudku znalce Ing. Kořenka, (viz znalecký posudek ze dne 7. 1. 2013, č. 166-35/2012) 3 pozemky v katastrálním území Slavonín určené pro stavbu rodinného domu, byly nabízeny za obvyklou cenu 1 m²/2.446 Kč, 2.400 Kč a 2.500 Kč,

b) hodnotu, za jakou jednotliví žalobci nabyli pozemky do výlučného vlastnictví k datu 11. 11. 2005,

- **p. č. xxx** za částku 547.000 Kč, tj. **617 Kč/m²** po zaokrouhlení,

- **p. č. xxx** za částku 540.000 Kč, tj. **601 Kč/m²** po zaokrouhlení a

- **p. č. xxx** za částku 1.400.000 Kč, tj. **618 Kč/m²** po zaokrouhlení,

c) hodnotu, za jakou a) a b) žalobci pozemky prodali k datu 14. 12. 2016,

- **p. č. xxx** za částku 2.761.632 Kč, tj. částka **3.113,5/m²,**

- **p. č. xxx** za částku 2.819.264 Kč, tj. částka **3.136 Kč/m²**,

d) dobu trvání omezení od roku 2001 nepřetržitě včetně rozhodné doby, za kterou žalobci uplatnili nárok na přiměřenou náhradu,

e) přístup žalovaného, který znemožnil směnu pozemků žalobcům za jiné pozemky ve svém vlastnictví nepostižené plánovanou výstavbou veřejně prospěšné komunikace; případnou směnu totiž podmiňoval objektivně nezdůvodnitelným požadavkem, aby si strany za směnované pozemky nebyly povinny vyplácet náhradu zohledňující rozdíl ve výměrách a v obvyklé ceně pozemků,

f) jaké vlastnické oprávnění žalobcům při užívání pozemků reálně zůstalo; a) a b) žalobci neměli žádnou možnost využít pozemky k výstavbě, a c) žalobkyně byla tato možnost redukována na cca ½ pozemku,

g) v neprospěch žalobců svědčí, že žalobci nabyli pozemky do výlučného vlastnictví převodem z obchodní společnosti, ve které měla c) žalobkyně (matka a) a b) žalobců) postavení společníka a jednatele v době, kdy omezení v podobě plánované veřejně prospěšné stavby zasahující do pozemků již trvalo, a všichni 3 žalobci si této skutečnosti museli být vědomi.

14. **Hodnota pozemků** v období vymezeném žalobou je ovšem jedním z hlavních kritérií pro určení přiměřené náhrady (viz odůvodnění rozsudku NS ČR č. j. 22 Cdo 1651/2018). Obvyklá cena pozemků stanovená znalcem Ing. Závodským se liší od hodnot, z jakých žalobci vycházeli při vymezení svých žalobních nároků k datu podání žaloby. Podle žalobních tvrzení jde o částky:
- 2.115 Kč/m² v roce 2009,
- 2.206 Kč/m² v roce 2010,
- 2.301 Kč/m² v roce 2011 a
- 2.400 Kč/m² v roce 2012.

15. Odvolací soud vzal v úvahu, že lze stěží předpokládat tam, kde je možné cenové rozpětí, že se znalci shodnou na identické částce za 1 m², zvláště, mají-li určit cenu zpětně za časové období dávno minulé. Vzhledem k tendenci postupného nárůstu obvyklé ceny stavebních pozemků lze vycházet z **horní hranice cenového rozpětí** určeného znalcem Ing. Závodským za obd. **2009 – 2011**, tj. z částek:

- **1.600 Kč/m² v roce 2009,**

- 1.800 Kč/1 m² v roce 2010 a

- 2.000 Kč/1 m² v roce 2011.

Znalec Ing. Kořenek v posudku předloženém žalobci hodnotil obvyklou cenu pozemků podle zadání žalobců jen k datu zpracování znaleckého posudku – **19. 12. 2012** a dospěl k částce **2.400 Kč/1 m².** Znalec Ing. Závodský s takto určenou obvyklou cenou stavebních pozemků v dané lokalitě v roce 2012 vyjádřil souhlas, ale s odkazem na horší příjezdovou cestu a lokalitu údajně méně atraktivní určil obvyklou cenu pro rok 2012 na částku **2.200 Kč/1 m²** (v horní hranici cenového rozpětí). Vzhledem k výši ceny, za jakou a) a b) žalobci v roce 2016 pozemky prodali a k cenám srovnatelných stavebních pozemků ve stejné lokalitě, v jaké se nacházejí pozemky žalobců (viz příloha znaleckého posudku znalce Kořenka), odvolací soud se přiklonil k závěru znalce Ing. Kořenka a vycházel z obvyklé ceny pozemků v roce 2012 **v částce 2.400 Kč/1 m².** Ke stejné částce ostatně dospěli žalobci při výpočtu svých nároků za rok 2012. Tvrzení o méně atraktivní lokalitě pozemků žalobců není blíže zdůvodněno a údajně horší příjezdová cesta atraktivitu pozemků v době jejich prodeje v roce 2016 neovlivnila.

16. Při úvaze o **rozsahu omezení** vlastnického práva žalobců odvolací soud dále vycházel **z výměry pozemků,** přičemž a) a b) žalobci uplatnili nárok na přiměřenou náhradu za celou výměru, tj.

    - pozemek **parc. č. xxx - 887 m²,**
    - pozemek **parc. č. xxx - 899 m²,**
    - c) žalobkyně uplatnila z pozemku **parc. č. xxx** o celkové výměře 2.265 m² jen omezenou část z výměry, tj. **1.191 m².**

17. Z provedeného dokazování před okresním soudem plyne, že pozemek c) žalobkyně je plánovanou výstavbou veřejné komunikace dotčen jen v omezeném rozsahu a z menší ½ (1.074 m²) bylo možno pozemek k výstavbě rodinného domu využít. Náhradu za omezení vlastnického práva c) žalobkyně vyjádřenou v žalobě nelze překročit (§ 153 odst. 2 o. s. ř.). Změna územního plánu z roku 2014, podle které dochází k omezení vlastnického práva žalobců v menší míře, na nároky žalobců za období let 2009-2012 vliv nemá.

18. Žalobci uplatnili požadavek na přiznání náhrady za omezení vlastnického práva v rozsahu **5 % z obvyklé ceny pozemků**. Tento rozsah se nejeví přiměřený vzhledem ke skutečnosti, že k datu nabytí pozemků do vlastnictví jednotlivými žalobci si žalobci museli být vědomi trvajícího omezení a prodejem pozemků v roce 2016 a) a b) žalobců se nepotvrdil předpoklad, že obvyklá cena pozemků v důsledku trvajícího omezení se výrazně sníží. Vzhledem ke všem zjištěným okolnostem se jeví přiměřenou náhrada **v rozsahu 3 % z obvyklé ceny pozemků** za období vymezené žalobou.

19. V případě **a) žalobce** jde o přiměřenou náhradu za omezení vlastnického práva k pozemku **parc. č. xxx o výměře 887 m²,**

    - v roce 2009 v částce **1.600 Kč/m²** x 887 = 1.419.200 Kč – z toho 3% = 42.576 Kč, za období 1. 11. – 31. 12. 2009, tj. za 2 měsíce alikvotní část = **7.096 Kč,**
    - v roce 2010 – **1.800 Kč** x 887 = 1.596.600 Kč – z toho 3 % = **47.898 Kč,**
    - v roce 2011 – **2.000 Kč** x 887 = 1.774.000 Kč – z toho 3 % = **53.220 Kč,**
    - v roce 2012 – **2.400 Kč** x 887 = 2.128.800 Kč – z toho 3 % = 63.864 Kč, z toho alikvotní část za 10 měsíců (1. 1. – 31. 10. 2012) = **53.220 Kč.**

    V součtu jde o částku **161.434 Kč**.
    Z takto vyčíslené náhrady je nutno odečíst částku **33.706 Kč** pravomocně přiznanou a) žalobci rozsudkem v KS v Ostravě ze dne 9. 11. 2017, **č. j. 56 Co 277/2013-713**. Původní žalobou a)

žalobce uplatnit částkou **304.218,82 Kč.** Po odpočtu pravomocně přiznané částky 33.706 Kč a) žalobci náleží přiměřená náhrada v částce **127.728 Kč** a v rozsahu zbývajících **142.784,82 Kč** bylo nutno potvrdit zamítavý výrok rozsudku okresního soudu. Z částky přiznané rozsudkem odvolacího soudu **127.728 Kč** náleží a) žalobci úrok z prodlení ve výši **7,50 %** z téže částky **od 23. 11. 2012 do zaplacení.** Repo sazba ČNB k poslednímu dni kalendářního pololetí předcházejícího kalendářnímu pololetí, ve kterém nastal počátek prodlení, odpovídala 0,50 % a v součtu se 7% body podle **nařízení vlády č. 142/94 Sb.,** ve znění před novelou provedenou nařízením vlády č. 180/2013 Sb. s účinky od 1. 7. 2013, úrok z prodlení odpovídá 7,50 %. K doručení žaloby žalovanému došlo 21. 11. 2012 a jestliže den následující po jejím doručení žalovaný nesplnil, oč byl žalobou žádán, je možno den následný, tj. 23. 11. 2012, považovat za 1. den prodlení s odkazem na ust. § 517 odst. 1 a 2 občanského zákoníku č. 40/64 Sb.

20. Podle stejného klíče byl vypočten nárok **b) žalobce,** vlastníka pozemku **parc. č. xxx o výměře 899 m².** Jde o částky:

- v roce 2009 – **1.600 Kč** x 899 = 1.438.400 Kč – z toho 3 % = 43.152 Kč, alikvotní část za 2 měsíce (1. 11. – 31. 12. 2009) = **7.192 Kč,**
- v roce 2010 – **1.800 Kč** x 899 = 1.618.200 Kč – z toho 3 % = **48.546 Kč,**
- v roce 2011 – **2.000 Kč** x 899 = 1.798.000 Kč – z toho 3 % = **53.940 Kč,**
- v roce 2012 – **2.400 Kč** x 899 = 2.157.600 Kč – z toho 3 % = 64.728 Kč a alikvotní část za 10 měsíců (1. 1. – 31. 10. 2012) = **53.940 Kč**, v součtu částka **163.618 Kč**.

Původní žalobou b) žalobce uplatnil částku **308.314,53 Kč**. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 11. 2017, **č. j. 56 Co 277/2013-713** byla b) žalobci pravomocně přiznána částka **34.162 Kč**. Rozdíl, který náleží b) žalobci se rovná částce **129.456 Kč.** Odvolací soud dále potvrdil zamítavý rozsudek okresního soudu v rozsahu **částky 144.696,53 Kč.** Rovněž b) žalobci náleží spolu s částkou 129.456 Kč **7,50% úrok z prodlení** z téže částky od 23. 11. 2012 do zaplacení na základě stejných závěrů, jaké odvolací soud přijal v případě prodlení u a) žalobce.

21. **c) žalobkyni** – vlastnici pozemku **parc. č. xxx** v omezené části dotčené výměry, tj. **1.191 m²,** náleží přiměřená náhrada takto:

- v roce 2009 – **1.600 Kč** x 1.191 = 1.905.600 Kč – z toho 3 % = 57.168 Kč, z toho alikvotní část za 2 měsíce (1. 11. – 31. 12. 2009) = **9.528 Kč,**

- v roce 2010 – **1.800 Kč** x 1.191 = 2.143.800 Kč – z toho 3 % = **64.314 Kč,**

- v roce 2011 – **2.000 Kč** x 1.191 = 2.382.000 Kč – z toho 3 % = **71.460 Kč,**

- v roce 2012 – **2.400 Kč** x 1.191 = 2.858.400 Kč – z toho 3 % = 85.752 Kč a alikvotní část za 10 měsíců (1. 1. – 31. 10. 2012) = **71.460 Kč,** celkem **216.762 Kč**.

Rozsudkem v KS v Ostravě ze dne 9. 11. 2017, **č. j. 56 Co 277/2013-713** byla c) žalobkyni přiznána pravomocně částka **45.258 Kč.** Původní žalobou žalobkyně uplatnila částku **408.483,24 Kč**. Tímto rozsudkem odvolací soud přiznal c) žalobkyni přiměřenou náhradu v částce **171.504 Kč**, po zohlednění pravomocně přiznané částky 45.258 Kč a potvrdil zamítavý rozsudek okresního soudu v rozsahu **částky 191.721,24 Kč.** Stejně jako v případě a) a b) žalobců náleží c) žalobkyni z přiznaného nároku v částce 171.504 Kč **7,50% úrok z prodlení** z téže částky od 23. 11. 2012 do zaplacení.

22. Krajský soud **rozsudkem** ze dne 9. 11. 2017, **č. j. 56 Co 277/2013-713** nesprávně určil výši úroku z prodlení z přiznaných částek

a) žalobci z částky 33.706 Kč,

b) žalobci z částky 34.162 Kč a

c) žalobkyni z částky 45.258 Kč,

- ve výši **7,05 %** od 23. 11. 2012 do zaplacení (viz výrok tohoto rozsudku v odst. I.). Nad takto přiznanou úrokovou míru ve zbývajícím rozsahu potvrdil zamítavý rozsudek okresního soudu (viz výrok rozsudku v odst. II.). Nejvyšší soud ČR rozsudkem **č. j. 22 Cdo 1651/2018-796** rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 56 Co 277/2013-713 zrušil rovněž v odst. II. výroku a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Otevřel tak možnost k nápravě nesprávně určené úrokové míry a odvolací soud tímto rozsudkem sjednal nápravu, neboť rozhodl dále **o povinnosti žalovaného zaplatit**

- **a) žalobci** úrok z prodlení ve výši **0,45 % z částky 33.706 Kč od 23. 11. 2012 do zaplacení,**
- **b) žalobci** úrok z prodlení ve výši **0,45 % z částky 34.162 Kč od 23. 11. 2012 do zaplacení,**
- **c) žalobkyni** úrok z prodlení ve výši **0,45 % z částky 45.258 Kč od 23. 11. 2012 do zaplacení.** Ve všech 3 případech jde o rozdíl mezi pravomocně přiznanou úrokovou mírou z těchto částek v rozsahu 7,05 % rozsudkem v KS Ostravě č. j. 56 Co 277/2013-713 a úrokovou mírou, která odpovídá součtu repo sazby stanovené ČNB k poslednímu dni kalendářního pololetí předcházejícího kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení – **0,50 %, zvýšené o 7% bodů** dle vládního nařízení č. 142/94 Sb. ve znění platném k 1. dni prodlení.

23. O částečné změně rozsudku okresního soudu v odst. II., III. a IV. výroku o věci samé rozhodl odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. **Ve zbývající napadené části o věci samé potvrdil** jako věcně správný zamítavý rozsudek okresního soudu **v odst. II., III. a IV. výroku podle § 219 o. s. ř.** Potvrzení se týká zamítnutí žaloby

- v případě **a) žalobce v rozsahu částky 142.784,82 Kč** se vším příslušenstvím, jak je vyjádřeno v žalobě,
- v případě **b) žalobce** v rozsahu částky **144.696,53 Kč** se vším příslušenstvím,
- v případě **c) žalobkyně v rozsahu částky 191.721,24 Kč** se vším příslušenstvím.

24. O **náhradě nákladů za prvostupňové řízení,** (do kterého je nutno zařadit všechna stádia řízení předcházející v pořadí 3. odvolacímu řízení), odvolací soud rozhodl za použití ust. **§ 142 odst. 2 a § 224 odst. 2 o. s. ř.** Ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. nebylo pro daný případ použito, ačkoliv rozhodnutí o výši náhrady za omezení vlastnického práva žalobců záviselo na úvaze soudu. Důvodem je skutečnost, že žalobci uplatnili v řízení **2 nároky**, a v případě 1. nároku o náhradu nemajetkové újmy v penězích v částce 100.000 Kč s příslušenstvím všichni 3 žalobci neuspěli. U 2. nároku, tj. přiměřené náhrady za omezení vlastnického práva, každý za žalobců uspěl v rozsahu **53 %** (po zaokrouhlení) a jejich neúspěch se rovná **47 %**. Rozdíl procesního úspěchu tvoří **6 %**. Jestliže procesní úspěch žalobců představuje částky blížící se ½ z původně uplatněných nároků, nejeví se spravedlivým zavázat žalovaného k náhradě nákladů řízení jinak, než to odpovídá poměru úspěchu a neúspěchu účastníků v řízení, to je v rozsahu 6%. Žalobci nadto neuspěli velkou měrou rovněž co do příslušenství.

V případě **a) žalobce** tvoří 100 % částka 304.218,82 Kč,

- 127.728 Kč + 33.706 Kč = 161.434 Kč – 53 % z celku,
- 142.784,82 Kč = 47 % (po zaokrouhlení),

Ohledně **b) žalobce** tvoří 100 % částka 308.314,53 Kč,

- 129.456 Kč + 34.162 Kč = 53 %,

- 144.696,53 Kč = 47 % (po zaokrouhlení),

U **c) žalobkyně** tvoří 100 % částka 408.483,24 Kč,

- 171.504 Kč + 45.258 Kč = 53 %,
- 191.721,24 Kč = 47 % (po zaokrouhlení).

25. Žalobcům náleží náhrada nákladů pouze za úkony účelně vynaložené viz § 142 odst. 1 o. s. ř.

26. K datu **17. 4. 2013** došlo ke zrušení vyhlášky č. 484/2000 Sb., o paušálních náhradách výše odměny za zastupování účastníka advokátem nálezem Ústavního soudu ČR č. 116/2013 Sb. Ke stejnému datu nebyli žalobci v řízení zastoupeni advokátem a použití téže vyhlášky při výpočtu náhrady nákladů nepřichází v úvahu.

27. Účelné náklady jednotlivých žalobců **v prvostupňovém řízení** tvoří

A) náhrada soudního poplatku ze žaloby po odpočtu částky 4.000 Kč představující alikvotní část soudního poplatku z nároku na přiznání nemajetkové újmy v částce 100.000 Kč, tedy v případě

- a) žalobce částka **11.210 Kč** (15.210 Kč – 4.000 Kč),
- b) žalobce částka **11.420 Kč** (15.420 Kč – 4.000 Kč),
- c) žalobkyně částka **16.420 Kč** (20.420 Kč – 4.000 Kč).

B) a) žalobci jako objednateli znaleckého posudku znalce Ing. Kořenka ze dne 7. 1. 2013, č. 166-35/2012 náleží náhrada odměny za vypracovaný znalecký posudek znalcem v částce **4.000 Kč**.

C) Za období předcházející udělení procesní plné moci advokátce JUDr. Janě Kašpárkové s odkazem na článek I. zákona č. 139/2015 Sb., účinného od 1. 7. 2015, kterým byl do ust. § 151 o. s. ř. vložen nový odst. 3 umožňující přiznat náhradu v paušální výši účastníku nezastoupenému advokátem a článek II. – přechodná ustanovení k této novele, který v bodě 1 umožnil použití novelizovaného ustanovení také pro řízení zahájená před datem účinnosti tohoto zákona, náleží všem 3 žalobcům **paušální náhrada v částce 300 Kč/1 úkon** podle vyhlášky č. 254/2015 Sb. Každému ze žalobců náleží takto stanovená paušální náhrada za

- podání žaloby ze dne 5. 11. 2012 – 300 Kč,
- přípravu na jednání ze dne 8. 2. 2013 – 300 Kč,
- účast u jednání dne 8. 2. 2013 trvajícího déle než 2 hodiny, 2 x 300 Kč,
- přípravu na jednání dne 6. 3. 2013 – 300 Kč,
- účast u jednání dne 6. 3. 2013 trvajícího déle než 2 hodiny, 2 x 300 Kč,
- sepis vyjádření ze dne 7. 1. 2013 **a) žalobci** – 300 Kč,
- přípravu na jednání dne 14. 3. 2013 – 300 Kč,
- účast u jednání dne 14. 3. 2013 – 300 Kč,

celkem **a) žalobci** paušální náhrada **3.000 Kč**, **b) žalobci** paušální náhrada **2.700 Kč** a **c) žalobkyni** paušální náhrada **2.700 Kč**. Závěrečné vyjádření ze dne 17. 3. 2013 odvolací soud hodnotí jako úkon neúčelný, za který žalobcům paušální náhrada nebyla přiznána. Za řízení před okresním soudem tvoří náklady **a) žalobce** částku **18.210 Kč**, **b) žalobce** částku **14.120 Kč**, **c) žalobkyně** částku **19.120 Kč**.

28. **D) V 1. odvolacím řízení** vznikly žalobcům náklady spojené se zaplacením soudního poplatku z odvolání, od kterého je nutno odečíst alikvotní část soudního poplatku z nároku na náhradu nemajetkové újmy v částce 100.000 Kč, tedy částku 4.000 Kč. Zbývající výše soudního poplatku tvoří u a) žalobce částku **11.210 Kč**, b) žalobce částku **11.420 Kč**, v případě c) žalobkyně jde o částku **16.420 Kč**. Další náklady tvoří paušální náhrada každého ze žalobců za sepis vyjádření k odvolání

podanému žalovaným a za podání odvolání samotnými žalovanými proti rozsudku ze dne 24. 5. 2013, paušální náhrada za přípravu k jednání na den 17. 10. 2013 a účast u jednání odvolacího soudu ze dne 17. 10. 2013, tj. u každého ze žalobců paušální náhrada 4 x 300 Kč, celkem 1.200 Kč. V součtu s alikvotní výší soudního poplatku tvoří náklady za prvé odvolací řízení u a) žalobce částku **12.410 Kč**, u b) žalobce částku **12.620 Kč**, u c) žalobkyně částku **17.620 Kč**.

29. **E) V 1. dovolacím řízení** každému ze žalobců vznikly náklady spojené se zaplacením soudního poplatku z dovolání – **10.000 Kč**. Další náklady jsou spojené se zastoupením žalobců v dovolacím řízení advokátkou JUDr. Kašpárkovou dle procesní plné moci ze dne 22. 1. 2014. Jde o **odměnu** podle § 7 bod 6 a § 12 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 177/96 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V případě **a) žalobce** odměna advokátky za převzetí zastoupení z punkta 304.218,82 Kč, snížená o 20 %, neboť šlo o společný úkon při zastupování 3 žalobců se rovná částce **7.632 Kč**, v případě **b) žalobce** z punkta 308.314,53 Kč po 20% snížení odměna se rovná částce **7.632 Kč**, u **c) žalobkyně** jde o odměnu z punkta 408.483,24 Kč, která po 20% snížení se rovná částce **7.952 Kč**. Advokátce náleží náhrada za každý úkon právní služby u každého ze žalobců za převzetí zastoupení v 1. dovolacím řízení ze dne 22. 1. 2014, za sepis dovolání ze dne 3. 2. 2014, tj. paušální náhrada za tyto 2 úkony podle § 13 odst. 4 AT v částce 300 Kč/1 úkon, v souhrnu částka **600 Kč**. Náklady **a) žalobce** tedy tvoří kromě soudního poplatku z dovolání v částce 10.000 Kč 2 x odměna advokátky á 7.632 Kč/1 úkon a poměrná část z paušální náhrady – 1/3 v celkové výši 600 Kč, tj. 200 Kč, v souhrnu částka **25.464 Kč**, v případě **b) žalobce** jde o 2 x odměnu advokátky za stejné úkony spolu s poměrnou částí paušální náhrady za tytéž úkony a náhrada soudního poplatku z dovolání, tj. částka **25.464 Kč**, v případě **c) žalobkyně** kromě náhrady soudního poplatku z dovolání jde o odměnu za tytéž 2 úkony právní služby á 7.952 Kč/1 úkon a 1/3 z paušální náhrady za 2 úkony, tedy v souhrnu částka **26.104 Kč**.

30. **F) Ve 2. odvolacím řízení** tvoří účelné náklady žalobců odměna advokátky za účast u odvolacího jednání ve dnech 11. 10. 2016 a 1. 11. 2017, za sepis vyjádření ze dne 5. 10. 2016 a za vyjádření ke znaleckému posudku ze dne 6. 2. 2017, celkem 4 úkony právní služby se 4 paušálními náhradami. Vyjádření ze dne 1. 10. 2016 a 29. 10. 2017 odvolací soud hodnotí jako úkony neúčelné a nadbytečné. V případě **a) žalobce** jde o odměnu za 4 úkony á 7.632 Kč s poměrnou částí 4 paušálních náhrad 4 x 300 = 1.200 Kč, z toho 1/3 400 Kč, v souhrnu částka **30.928 Kč**, v případě **b) žalobce** jde o totožné náklady ve stejné výši, tj. o částku **30.928 Kč**, u **c) žalobkyně** jde o 4 odměny á 7.952 Kč/1 úkon 1/3 paušálních náhrad – 400 Kč, v součtu částka **32.208 Kč**.

31. **G) Ve 2. dovolacím řízení** tvoří náklady **a) žalobce** odměna advokátky za sepis dovolání – 7.632 Kč 1/3 z paušální náhrady k tomuto úkonu – 100 Kč, v součtu **7.732 Kč**, v případě **b) žalobce** jde o odměnu ve stejné výši a 1/3 paušální náhrady, tedy částku **7.732 Kč**, v případě **c) žalobkyně** jde o odměnu advokátky v částce 7.952 Kč s 1/3 paušální náhrady, tedy částka **8.052 Kč**.

32. **H)** Další náklady žalobců tvoří dále **náhrada cestovních výloh** spojených s cestou ve dnech 11. 10. 2016 a 1. 11. 2017 za cestu z Olomouce do Ostravy a zpět k odvolacím jednáním v KS v Ostravě. V obou případech jde o vzdálenost pro oba směry jízdy **196 km** osobním vozem Škoda Superb, RZ: 1SC7784 s průměrnou spotřebou **10,1 l/100 km**. Podle **vyhlášky č. 385/2015 Sb.**, jejíž účinnost nastala 1. 1. 2016, o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, výše prům. ceny pohonné hmoty benzínu Natural 95 se rovnala částce **29,70 Kč** a sazba základní náhrady za 1 km jízdy částce **3,80 Kč**. Náhrada pohonných hmot při vzdálenosti 196 km se rovná po zaokrouhlení částce **588 Kč**, základní náhrada částce **745 Kč**, v součtu **1.333 Kč**. Cesta k odvolacímu jednání dne 1. 11. 2017 stejným vozidlem na stejnou vzdálenost představuje při prům. ceně pohonné hmoty benzínu Natural 95, podle **vyhlášky č. 440/2016 Sb.**, účinné od 1. 1. 2017, částku **29,50 Kč** a sazba základní náhrady za 1 km/**3,90 Kč**. Náhrada pohonných hmot odpovídá částce **584 Kč** po zaokrouhlení, základní náhrada **764 Kč** po zaokrouhlení, v součtu **1.348 Kč**. Součet obou těchto náhrad odpovídá částce **2.681 Kč** a u každého

ze žalobců jde o 1/3 náhrady, tj. částka (po zaokrouhlení) **894 Kč**. V souvislosti s cestou ke 2 jednáním náleží advokátce **náhrada za promeškaný čas** strávený cestou ze sídla advokátky do místa konání jednání a zpět podle § 14 odst. 3 AT v částce 100 Kč/1 započatá půlhodina při cestě ke každému jednání a zpět 6 započatých půlhodin, celkem 1.200 Kč a náklady s tím spojené u každého za žalobců tvoří 1/3, tj. částka **400 Kč** zahrnující také 2 předchozí odvolací a dovolací řízení.

33. Celkem náklady za prvostupňové řízení tvoří u **a) žalobce** částka 96.038 Kč + náhrada 21% DPH podle § 14a odst. 1 advokátního tarifu. Souhrn nákladů prvostupňového řízení a) žalobce je snížen pro účely výpočtu DPH o zaplacené soudní poplatky ze žaloby, z odvolání a z dovolání, tj. o částku 32.420 Kč. 21% DPH z částky 63.618 Kč se rovná částce **13.360 Kč**, o které se celkové náklady v částce 96.038 Kč zvyšují na **109.398 Kč**. 6 % z takto vypočtené částky tvoří částka **6.564 Kč**.

34. Celkové náklady **b) žalobce** tvoří v součtu částka 92.158 Kč, ke které náleží dále náhrada DPH z nákladů snížených o zaplacené soudní poplatky (v souhrnu 32.840 Kč). 21 % z částky 59.318 Kč se rovná částce **12.457 Kč**, o kterou se náklady b) žalobce zvyšují na výsledných **104.615 Kč**. 6 % z této částky se rovná částce **6.277 Kč**.

35. U **c) žalobkyně** souhrn všech nákladů prvostupňového řízení se rovná částce 104.398 Kč a k ní 21% náhrada DPH z částky 61.558 Kč (celkové náklady pro výpočet DPH sníženy o zaplacené soudní poplatky v souhrnu 42.840 Kč. Náhrada DPH se rovná částce **12.927 Kč**, spolu se souhrnem vyčíslených nákladů řízení, celkové náklady c) žalobkyně se rovnají částce **117.325 Kč**, z této částky 6 % se rovná částce **7.040 Kč**.

36. Žalovaný je povinen zaplatit na náhradě prvostupňových nákladů řízení ve 3denní lhůtě od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky žalobců

    a) žalobci částku 6.564 Kč,

    b) žalobci částku 6.277 Kč,

    c) žalobkyni částku 7.040 Kč.

37. Také pro odvolací řízení platí podle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 2 o. s. ř., že a), b) a c) žalobcům náleží náhrada nákladů proti žalovanému **v rozsahu 6 %**, vzhledem k poměru jejich procesního úspěchu a neúspěchu v řízení (procesní úspěch žalobců = 53 %, procesní neúspěch 47 %) se stejným zdůvodněním, jaké odvolací soud použil pro náklady prvostupňového řízení. Náklady tvoří odměna advokátky žalobců za zastupování u odvolacích jednání ve dnech 25. 6. 2019, 21. 1. 2020 v rozsahu 2 úkonů právní služby, neboť jednání přesáhlo 2 hodiny a dne 25. 5. 2020, dále za sepis vyjádření ze dne 29. 7. 2019 a vyjádření ze dne 27. 12. 2019 společně s doplňkem ze dne 10. 1. 2020 (1 úkon). Vyjádření ze dne 4. 2. 2020 je úkonem nadbytečným, za který advokátce odměna nenáleží. K odměně za celkem **6 úkonů právní služby** náleží **paušální náhrada v rozsahu 7 úkonů** á 300 Kč/1 úkon podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. v souhrnu 2.100 Kč, z toho 1/3 = 700 Kč pro každého žalobce. Náklady advokátky dále tvoří **náhrada cestovních výdajů** při cestě k odvolacím jednáním z Olomouce do Ostravy a zpět, tj. vždy za vzdálenost 196 km vozidlem Škoda Superb s prům. spotřebou 10,1 l/100 km,

    - při cestě k jednání dne 25. 6. 2019 jde o náhradu pohonných hmot v ceně 33,10 Kč/1 l podle **vyhlášky č. 333/2018 Sb.**, tj. na náhradě pohonných hmot částka 655 Kč a základní náhrada podle sazby 4,10 Kč/1 km, celkem 804 Kč, v součtu částka **1.459 Kč**,

    - při cestě k odvolacím jednáním ve dnech 21. 1. a 25. 5. 2020 jde o náhradu pohonných hmot podle **vyhlášky č. 358/2019 Sb.** s cenou paliva 32 Kč/1 l, náhradu pohonných hmot tvoří částka 633,47 Kč x 2 = 1.267 Kč, základní náhrada částku 823 Kč x 2 = 1.646 Kč (při základní sazbě 4,20 Kč/1 km), v součtu částka **2.913 Kč**.

Souhrn cestovních náhrad se rovná částce **4.372 Kč**, z toho připadá na každého ze žalobců 1/3, tj. částka (po zaokrouhlení) **1.458 Kč**.

Další náklady tvoří náhrada za ztrátu času při cestě ke 3 odvolacím jednáním v rozsahu 6 započatých půlhodin za každou cestu, tj. částka 3 x 6 = 18 x 100 = 1.800 Kč určená podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu a z této částky připadá na každého ze žalobců částka **600 Kč**.

V případě **a) žalobce** tvoří odvolací náklady odměna advokátky z punkta 304.218,82 Kč, tj. 1/3 to je částka 9.540 Kč snížená o 20 % dle § 12 odst. 4 advokátního tarifu na částku **7.632 Kč**, násobeno 6 úkony právní služby, v souhrnu částka 45.792 Kč, ke které náleží 1/3 paušálních náhrad, tj. částka 700 Kč, 1/3 náhrad za ztrátu času – 600 Kč a 1/3 cestovních náhrad – 1.458 Kč, celkem 48.550 Kč a z této částky 21% DPH podle § 14a odst. 1 AT se rovná částce 10.196 Kč. Souhrn všech nákladů a) žalobce = **58.746 Kč** a z této částky 6 % tvoří částku **3.525 Kč** (po zaokrouhlení),

- náklady **b) žalobce** tvoří odměna advokátky za 6 úkonů právní služby z punkta 308.314,53 Kč, tj. **7.632 Kč**/1 úkon stejně jako v případě a) žalobce a výsledný souhrn všech nákladů b) žalobce včetně náhrady DPH se rovná částce **58.746 Kč** a z této částky 6 % se rovná částce **3.525 Kč** po zaokrouhlení,

- v případě **c) žalobkyně** jde o odměnu advokátky za 6 úkonů právní služby z punkta 408.483,24 Kč, tj. částka **7.952 Kč**/1 úkon, za stejný počet úkonů právní služby paušálních náhrad, náhrady cestovních výdajů a náhrad za ztrátu času, s náhradou DPH, souhrn nákladů c) žalobkyně odpovídá částce (6 x 7.952 = 47.712 Kč + 700 + 1.458 + 600 + 10.599, celkem **61.069 Kč**), 6 % z částky 60.480 Kč se rovná částce **3.664 Kč**.

38. Nad rámec takto vyčíslené náhrady nákladů je zde dále **nárok a) žalobce** z titulu zaplacené zálohy na náklady znaleckého dokazování v částce 15.000 Kč.

39. **Celkové náklady státu** za 2 odvolací řízení na znaleckých odměnách tvoří částky **3.715 Kč**, **4.300 Kč** a **4.947 Kč**, celkem **12.962 Kč** (viz usnesení o znalecké odměně ze 14. 2. 2017 č. l. 656, ze dne 10. 12. 2019 č. l. 853 a ze dne 31. 1. 2020 č. l. 887). Ze součtu všech těchto nákladů 12.962 Kč podle poměru úspěchu a neúspěchu účastníků v řízení měli žalobci zaplatit **47 %**, tj. částku **6.092 Kč** a žalovaný **53 %**, tedy částku **6.870 Kč**. Dle v pořadí 2. rozsudku odvolacího soudu **č. j. 56 Co 277/2013-713** ze dne 9. 11. 2017 žalovaný zaplatil na nákladech státu na účet v KS v Ostravě částku **411 Kč** a k zaplacení žalovanému zbývá doplatit částku **6.459 Kč** (6.870 – 411 Kč). a), b) a c) žalobci zaplatili v souhrnu na náhradě nákladů státu částky **985 Kč**, **998 Kč** a **1.321 Kč** – v součtu **3.304 Kč**. V rozsahu částek 4.300 Kč a 4.947 Kč již došlo k úhradě těchto státem zálohovaných nákladů ze zálohy složené a) žalobcem. Celkem bylo zaplaceno žalobci na náhradu nákladů státu **12.551 Kč** (součet částek 3.304 Kč, 4.300 Kč a 4.947 Kč) a podle výsledku řízení měli zaplatit jen 6.092 Kč. Přeplatek v částce **6.459 Kč** (12.551 – 6.092 = 6.459 Kč) je nárokem **a) žalobce** na náhradu toho, co bylo použito k úhradě nákladů státu ze zálohy složené a) žalobcem. Částku 6.459 Kč je nutno bez krácení přičíst k výsledným nákladům odvolacího řízení, které je žalovaný povinen a) žalobci zaplatit.

40. Žalovaný je tedy povinen zaplatit na náhradě nákladů odvolacího řízení k rukám advokátky žalobců ve 3denní lhůtě od právní moci tohoto rozsudku

    a) žalobci částku 3.525 Kč a **6.459 Kč**, **v součtu** částku **9.984 Kč**,

    b) žalobci částku 3.525 Kč a

    c) žalobkyni částku 3.664 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat dovolání písemně, ve lhůtě 2 měsíců od data doručení rozsudku odvolacího soudu, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

Ostrava 25. května 2020

JUDr. Eva Zavrtálková v. r.
předsedkyně senátu